

**BANKALARIN TAHVİL İHRAÇLARININ PAY
GETİRİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Bilge KAPLAN BOZKURT

Dr. Öğr. Üyesi Osman Barlas BURSALI

**BANKALARIN TAHVİL
İHRAÇLARININ PAY GETİRİLERİNE
ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Bilge KAPLAN BOZKURT

Dr. Öğr. Üyesi Osman Barlas BURSALI

yaz
yayınları

2024

**BANKALARIN TAHVİL İHRAÇLARININ PAY
GETİRİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

Yazar: Bilge KAPLAN BOZKURT

ORCID NO: 0000-0002-4222-7356

Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Osman Barlas BURSALI

ORCID NO: 0009-0004-2843-2603

© YAZ Yayınları

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Yaz Yayınları'na aittir, tüm hakları saklıdır. Kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 sayılı Kanun'un hükümlerine göre, kitabı yayınlayan firmanın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

ISBN 978-625-6642-62-1

Haziran 2024 – Afyonkarahisar

Dizgi/Mizanpaj: YAZ Yayınları

Kapak Tasarım: YAZ Yayınları

YAZ Yayınları. Yayıncı Sertifika No: 73086

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3

İscehisar / AFYONKARAHİSAR

www.yazyayinlari.com

yazyayinlari@gmail.com

info@yazyayinlari.com

ÖNSÖZ

Günümüzde finansmana ulaşmada kullanılan pek çok araç bulunmaktadır. Tahviller de bu araçların en önemlilerinden birini oluşturmaktadır.

Mevcut çalışma, ülkemizdeki bankaların yaptığı tahvil ihraçlarının etkilerini belirlemek amacıyla yapılmış olup Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe ve Finansman ABD'nde Dr. Osman Barlas Bursalı yönetiminde Bilge Kaplan'ın yürüttüğü tez çalışmasından üretilmiştir.

ÖZET

Dünyada gelişen teknolojinin de büyük oranda etkisiyle her alanda olduğu gibi finansal piyasalar da değişmekte ve gelişmektedir. Bu durum dolayısıyla tüm dünyada bireyleri, işletmeleri ve devletleri etkilemektedir. Finansal piyasalarda pay getirileri birçok değişkenden etkilenebilmektedir. Bu konuda araştırmalar yapılmaya devam edilmekte ve çoğu sektörde önem arz etmektedir. Gelişen ve değişen ekonomik durum içerisinde bankalar gibi önemli kuruluşlar için de pay getirileri üzerinde durulması gereken etkenlere sahiptir. Dolayısıyla bankaların ihraç etmiş oldukları menkul kıymet özelinde tahvillerin pay getirilerini ne yönde ve ne denli etkilediği çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada banka tahvil ihraçlarının ortalama pay getirilerine etkisi BİST’ da işlem gören 8 banka üzerinde irdelenmiştir. Bu Kapsamda öncelikle kavramsal çerçevede açıklamalar yapılmıştır. Teorik olarak finansal piyasalar hakkında bilgi verilmeye çalışılmış, ardından banka ve bankacılık sektörü açıklanmıştır. Çalışmanın amacı gereği tahvil konusu açıklanmıştır. Devamında 2012 ve 2019 yılları arasında aralıksız tahvil ihracında bulunan 8 bankanın verileri kullanılarak panel veri analizi yapılmıştır. Panel veri analiziyle yapılan testler sonucunda tahvil ihraçları ile ortalama pay getirileri arasında anlamlı ilişki bulunamamış olmasıyla Granger nedensellik analizine tabi tutulmuştur. VAR Granger nedensellik analizine göre panel veri analizinin aksine banka tahvil ihraçları ile ortalama pay getirileri arasında tek yönlü nedensellik ilişkisinin olduğu tespitine ulaşılmıştır.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
-------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

FINANSAL PİYASALAR, FINANSAL PİYASA ARAÇLARI VE TAHVİL

1.1. Piyasa Kavramı ve Finansal Piyasalar.....	5
1.1.1. Piyasa Kavramı.....	5
1.1.2. Finansal Sistem ve Finansal Piyasalar	5
1.1.2.1. Finansal Sistemin Unsurları	8
1.1.2.2. Finansal Sistemin Fonksiyonları	11
1.1.2.3. Finansal Piyasaların İşlevleri ve İşleyişi	12
1.1.2.4. Finansal Piyasaların Sınıflandırılması	16
1.2. Türkiye’de Finansal Piyasalar	19
1.3. Finansal Piyasa Araçları	19
1.3.1. Para ve Sermaye Piyasası Araçları	21
1.3.1.1. Tahvil Kavramı ve Kapsamı	22
1.3.1.2. Tahvil ve Pay Senetleri Arasındaki Farklar.....	38

İKİNCİ BÖLÜM

BANKACILIK VE BANKA TAHVİL İHRAÇLARI

2.1. Bankanın Tanımı ve Finansal Sistemde Bankacılık	41
2.1.1. Dünyada ve Türkiye’de Bankacılığın Tarihi.....	42
2.1.1.1. Dünyada Bankacılığın Tarihi Gelişimi	42
2.1.1.2. Türkiye’de Bankacılığın Tarihi Gelişimi.....	44
2.2. Bankaların Sınıflandırılması ve Banka Türleri	57
2.2.1. Mevduat (Ticaret) Bankaları	59
2.2.2. Merkez Bankaları.....	60
2.2.3. Kalkınma ve Yatırım Bankaları.....	61
2.2.4. Katılım Bankaları.....	62
2.3. Bankaların Hizmet ve Faaliyet Alanları	65
2.4. Bankacılık Sektörünün Örgütlenme Yapısı, Denetleyici ve Düzenleyici Kurumlar	67
2.4.1. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB).....	68
2.4.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK).....	71
2.4.3. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu.....	72
2.4.4. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB).....	72
2.5. Bankaların Fon Kaynakları ve Fon Kullanım Alanları.	73
2.5.1. Bankaların Fon Kaynakları.....	73
2.5.1.1. Yabancı Kaynaklar.....	75
2.5.1.2. Özkaynaklar.....	85

2.5.2. Bankaların Fon Kullanım Alanları	85
2.6. Türkiye’de Bankacılık Sektöründe Finansal Göstergeler	86

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BANKALARIN TAHVİL İHRAÇLARI İLE ORTALAMA PAY GETİRİLERİ ARASINDA PANEL VERİ ANALİZİ VE NEDENSELLİK İLİŞKİSİ UYGULAMASI

3.1. Çalışmanın Amacı	89
3.2. Literatür İncelemesi.....	89
3.3. Veri Seti	99
3.4. Metodoloji.....	100
3.4.1. Panel Veri Yöntemi.....	101
3.4.1.1. Yatay Kesit Bağımlılığı.....	103
3.4.1.2. Panel Birim Kök Testleri	104
3.4.1.3. Hausman Test İstatistiği.....	107
3.4.1.4. Panel Granger Nedensellik Analizi	107
3.5. Bulgular	108
3.5.1. Granger Nedensellik Analizi	112
SONUÇ	115
KAYNAKÇA.....	120

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

APİ	Açık Piyasa İşlemleri
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİST	Borsa İstanbul
DİBS	Devlet İç Borçlanma Senetleri
EFT	Elektronik Fon Transferi
GSYİH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
IFS	Uluslararası Finansal İstatistikler
IMF	Uluslararası Para Fonu
KAP	Kamuyu Aydınlatma Platformu
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
MB	Merkez Bankası
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
SPL	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kurulu
TBB	Türkiye Bankalar Birliği
TCMB	Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
TDK	Türk Dil Kurumu
TKBB	Türkiye Katılım Bankaları Birliği
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TP	Türk Parası
TSPB	Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği
TTK	Türk Ticaret Kanunu
VDMK	Varlığa Dayalı Menkul Kıymet
YP	Yabancı Para

" Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluk da yazarlara aittir. "

BANKALARIN TAHVİL İHRAÇLARININ PAY GETİRİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

yaz
yayınları

YAZ Yayınları
M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3
İscehisar / AFYONKARAHİSAR
Tel : (0 531) 880 92 99
yazyayinlari@gmail.com • www.yazyayinlari.com

ISBN: 978-625-6642-62-1

9 786256 642621